

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ	
гр. ПЛОВДИВ	
Бх. № <i>ЖО ДС</i>	Дело № <i>УЗ</i>
Получено на <i>19.04.2021</i> г.	

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност: „Организация и управление“ (селско стопанство и подотрасли).

Автор на дисертационния труд: Росица Стоянова Ненова редовен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Стратегии за управление на рентабилността на винарските изби“.

Становище: доц. д-р Снежинка Константинова Стоянова, Университет по хранителни технологии – Пловдив, област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление“, определена за член на научното жури със Заповед №РД-16-131 / 24.02.2021 г. от Ректора на АУ, Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

България е традиционен производител на грозде и вино и разполага с много добри природно-климатични условия за развитие на лозарството, като наличие на потенциал от местни и новоселекционирани сортове, в обособени лозаро-винарски области и райони.

През последните години оценката на рентабилността на земеделските стопанства и винарските изби се превърна във важна тема в научния дебат. Концепцията за рентабилността е свързана с конкурентоспособността, която се определя от различни териториални характеристики, вариращи от природните ресурси до производствени фактори и техники.

Анализът на рентабилността на различни бизнес модели на винарски изби в България и създаването на бизнес модели за управление на рентабилността на винарските изби в страната е тема с доказана значимост и актуалност.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е да се оцени рентабилността на изследваните бизнес модели на винарските изби в Южен лозаро-винарски район и да се разработят стратегии за повишаване на тяхната рентабилността.

Съставено е дърво на статистическите хипотези, което е обобщен вид

на трите групи хипотези: H, X и Z за доказване на изследователската хипотеза. Изследователските хипотези се доказват като се използват статистическите методи – регресионен анализ, фи квадрат анализ и t-тест. За тази цел се изгражда статистическия модел, в който показателите „бизнес модел“, „бизнес стратегия“ и „организационна форма“ се разглеждат като качествени показатели, имащи качествен израз.

Използвани са различни методи за анализ на рентабилността – статистически методи, графичен, сравнителен и балансов методи.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертацията е в обем 162 страници и е структурирана в увод, три глави, заключение и използвана литература. Изследването и резултатите от него са представени чрез 55 фигури, 12 таблици и 12 приложения.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Анализът на рентабилността се базира на резултатите от проведеното анкетно проучване в 31 винарски изби и показва какъв е профила на лозаро-винарския бизнес в България през 2019 г. Анкетното проучване обхваща информация, определяща по какъв начин бизнес модела, следваната бизнес стратегия и използваната организационна форма определят равнището на рентабилността в този вид бизнес дейност.

В резултат от извършения анализ на факторите, определящи рентабилността на винарските изби са формулирани следните изводи:

- По-голямата част от изследваните винарските изби са инвестирани в създаването на собствени лозя и респективно в оборудване за преработка на произвежданото грозде. В бизнес модела на тези винарски изби, лозовите масиви, както и преработката на гроздето е основен елемент, който генерира стойност и е една от основните предпоставки за развитие;
- Винарските изби залагат на ключови дейности, като изградената и наложена марка, техника и технология за производството на вината;
- Диверсифицирането на източниците на приходи и добавянето на стойност в рамките на бизнес модела са основни инструменти за развитие на бизнес модела.

Библиографската справка включва 89 източника, както следва: 41 на кирилица и 48 на латиница.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам представените приноси в дисертационния труд, които могат да се селектират в следните две групи приноси:

Научни приноси

1. Изяснена е същността на икономическата категория „рентабилност“ в лозаро-винарския бизнес в България.

2. Разработена е методика за изследване и оценка на рентабилността на винарските изби в страната.
3. Анализирани са рентабилността на различни бизнес модели на винарски изби в България.

Научно-приложни приноси

1. Предложен е бизнес модел за управление на рентабилността на винарските изби в страната.
2. Разработени са сценарии за управление на рентабилността на винарските изби.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки, но ще направя две препоръки:

1. Да се разшири периода на изследване за по-голяма достоверност и съпоставимост на резултатите и прецизиране на изводите.
2. Да се използват актуални литературни източници публикувани след 2018 г.

Имам два въпроса към докторанта:

1. Какви са тенденциите в развитието на лозаро-винарския сектор през следващите 10 години в България и как това ще се отрази върху рентабилността на винарските изби?
2. Как ще се отрази кризата COVID-19 върху дейността на винарските изби в България и реализацията на произведените вина?

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са 4 самостоятелни публикации за периода 2018-2020 г. – една на български език и три на английски език.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Росица Стоянова Ненова образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност: „Организация и управление“ (селско стопанство и подотрасли).

Дата: 08.04.2021 г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ

СТАНОВИЩЕТО:

(доц. д-р Сн. Константинова)